

PRIJEDLOG ZAKONA O JAMSTVENOM FONDU ZA GOSPODARSKI OPORAVAK I RAZVITAK

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 41/01 - pročišćeni tekst i 55/01 - ispravak).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

A) Ocjena stanja

U cilju prevladavanja teškoća u gospodarstvu, eliminiranja negativnih učinaka globalne krize na hrvatsko gospodarstvo uz stvaranje uvjeta dugoročno održivom gospodarskom rastu Vlada Republike Hrvatske donijela je mjere za gospodarski oporavak i razvitak radi očuvanja postojećih i stvaranja novih radnih mjesta, povećanja investicija, osiguranja zadovoljavajuće razine likvidnosti gospodarstva, povećanja proizvodnje, stabiliziranja prihoda državnog proračuna, poboljšanja strukture bilance plaćanja, te ostalih koristi kojima će se omogućiti održavanje stabilnog makroekonomskog okvira.

B) Osnovna pitanja koja bi trebalo urediti predloženim Zakonom i posljedice donošenja predloženog Zakona

Ovim Zakonom predlaže se uspostava jamstvenog fonda za gospodarski oporavak i razvitak (u daljnjem tekstu: jamstveni fond) putem kojeg će Republika Hrvatska preuzeti pokriće dijela rizika novih kreditnih plasmana banaka.

Namjera je prije svega potaknuti pokretanje investicijskih projekata koji će donijeti pozitivne učinke na hrvatsko gospodarstvo. Povećanje kreditnih plasmana kroz ovaj model financiranja doprinijet će rastu proizvodnje, zaposlenosti i konkurentnosti hrvatskih poduzetnika. Projekti koji se smatraju prihvatljivima u ovom modelu usmjereni su prije svega na dugoročne investicije (projekte), a dijelom i na kreditne plasmane za financiranje obrtnih sredstava. Davanje jamstava u okviru ovog modela provodi Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) u ime i za račun Republike Hrvatske po unaprijed utvrđenim kriterijima i procedurama što uključuje određenje jasnog transparentnog okvira za postupanje.

Korisnici kredita za koje Republika Hrvatska daje jamstvo temeljem ovoga mogu biti poduzetnici koji imaju sjedište odnosno prebivalište u Republici Hrvatskoj, posebice oni poduzetnici koji se bave proizvodnom djelatnošću i pružanjem usluga povezanih s proizvodnim sektorom.

Provedba predloženog modela financiranja zasnovana je na nadmetanju banaka za dodjelu jamstava putem aukcija. Aukcije u ime i za račun Republike Hrvatske provodi HBOR uz pridržavanje svih kriterija i procedura.

Cilj predloženog modela financiranja je omogućiti poduzetnicima lakše dolaženje do povoljnijih kreditnih sredstava kod banaka uz jamstvo za povrat kredita. Na taj način i preuzimanjem dijela rizika kreditnih plasmana Republika Hrvatska nastoji potaknuti banke na veću spremnost kreditiranja uz povoljnije kamatne stope.

Jamstva se mogu dati za kredite koji su namijenjeni financiranju investicija, obrtnih sredstava, te za reprogramiranje kredita ugovorenih nakon 01. srpnja 2008. godine.

Ovim Zakonom stvaraju se preduvjeti za prevladavanje teškoća u gospodarstvu, eliminiranje negativnih učinaka globalne krize na hrvatsko gospodarstvo uz stvaranje uvjeta dugoročno održivom gospodarskom rastu.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. dok će se za slijedeće proračunske godine planirati iznos sukladno proračunskim propisima a temeljem podataka o korištenju sredstava iz predloženog fonda.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temeljem članka 159. stavka 1. Poslovnika Hrvatskog sabora, predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku jer je to nužno radi sprječavanja ili otklanjanja većih poremećaja u gospodarstvu.

Iz istih razloga predlaže se da Zakon stupi na snagu danom objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O JAMSTVENOM FONDU ZA GOSPODARSKI OPORAVAK I RAZVITAK

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom uređuju jamstveni fond za gospodarski oporavak i razvitak (dalje u tekstu: jamstveni fond), postupak dodjele jamstvene kvote i davanja jamstava Republike Hrvatske bankama za kredite koje banke odobravaju poduzetnicima za održive poslovne projekte, razdoblje u kojem se daju jamstva, ovlasti i obveze Hrvatske banke za obnovu i razvitak te druga pitanja vezana uz jamstveni fond.
- (2) Jamstva iz ovoga Zakona namijenjena su za pokriće dijela rizika kredita banaka s ciljem ublažavanja negativnih učinaka globalne krize na hrvatsko gospodarstvo i stvaranja uvjeta održivog gospodarskog rasta i poboljšanja likvidnosti gospodarskih subjekata.

Članak 2.

Ovaj Zakon provodi se sukladno pravilima koja uređuju državne potpore.

Članak 3.

Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, na jamstvo se odnose odredbe proračunskih propisa i zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.

Članak 4.

Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju slijedeće značenje:

1. *jamstvo* predstavlja obvezu Republike Hrvatske kojim Republika Hrvatska jamči ispunjenje dijela obveze po glavnici kredita za koje se daje jamstvo,
2. *jamstveni fond* predstavlja ukupni iznos do kojega Republika Hrvatska temeljem ovoga Zakona daje jamstva bankama za kredite gospodarskim subjektima,
3. *jamstvena kvota* je dio jamstvenog fonda koji se dodjeljuje pojedinoj banci po provedenoj aukciji,
4. *aukcija* je nadmetanje putem kojeg se banke svojim ponudama natječu za dodjelu jamstvene kvote.

Članak 5.

- (1) Jamstva, u skladu s ovim Zakonom, daju se zaključno do 31. prosinca 2010. godine.
- (2) Jamstva dana na temelju ovoga Zakona nisu obuhvaćena iznosom državnih jamstava koji je utvrđen u zakonu koji uređuje izvršavanje državnog proračuna za 2010. godinu.

Članak 6.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR) u ime i za račun Republike Hrvatske provodi postupak davanja jamstava temeljem ovoga Zakona, postupak povrata sredstava s osnova naplaćenih jamstava te provodi nadzor namjenskog korištenja kredita za koji je dano jamstvo temeljem ovoga Zakona.

Članak 7.

- (1) Korisnici kredita, u smislu ovoga Zakona, jesu poduzetnici sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj.
- (2) Jamstva iz ovoga Zakona ne daju se za osiguranje obveza kreditnih institucija uređenih zakonom koji uređuje kreditne institucije niti za osiguranje obveza financijskih institucija uređenih zakonom koji uređuje osiguranje i reosiguranje, odnosno zakonom koji uređuje mirovinske fondove i mirovinska društva.

Članak 8.

- (1) Jamstva prema ovom Zakonu daju se za kredite koji su namijenjeni financiranju:
  - 1) novih investicija i dovršavanju već započelih investicija,
  - 2) obrtnih sredstava,
  - 3) reprogramiranja kredita ugovorenih nakon 01. srpnja 2008. godine.
- (2) Krediti iz stavka 1. ovoga članka daju se na rok od najmanje 3 godine do najviše 10 godina.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, krediti za financiranje obrtnih sredstava mogu se dati i na rok kraći od 3 godine.
- (4) Vlada Republike Hrvatske može propisati najviši udio kredita u jamstvenom fondu za namjene iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 9.

- (1) Jamstvo za pojedinačni kredit može iznositi najviše 50 posto iznosa glavnice kredita, ali ne više od 60 milijuna kuna.
- (2) Iznimno, jamstvo za obveze korisnika kredita može se dati i u iznosu višem od 60 milijuna kuna, ali ne više od 50 posto iznosa glavnice kredita o čemu odlučuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija.
- (3) Nominalni iznos danog jamstva smanjuje se razmjerno otplati glavnice kredita.

Članak 10.

- (1) Jamstva prema ovom Zakonu ne daju se korisnicima kredita:
  - 1) za kupnju poslovnog udjela ili dionica ili za otplatu postojećih kredita korištenih za navedene svrhe,
  - 2) ako korisnik kredita nema uređen dug prema državi,
  - 3) ako je korisnik kredita zaključno s danom 30. lipnja 2008. bio gospodarski subjekt u teškoćama kako je definiran propisima o državnim potporama.
- (2) Korisnik kredita ne smatra se gospodarskim subjektom u teškoćama iz stavka 1. točke 3. ovoga članka ako je u teškoće zapao nakon 01. srpnja 2008., a iste su uzrokovane financijskom i gospodarskom krizom.

Članak 11.

- (1) Jamstva dana prema ovom Zakonu su neopoziva, bezuvjetna i plativa na prvi pisani poziv banke koja je dobila jamstvo, a po otkazu ugovora o kreditu.
- (2) Dospjele obveze po jamstvu plaćaju se najkasnije u roku 8 radnih dana od primanja poziva iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 12.

Jamstveni fond iznosi 2 milijarde kuna.

Članak 13.

- (1) Visina jamstvene kvote za svaku banku odredit će se nakon aukcije na temelju ponude banke u skladu s kriterijima koji će biti objavljeni u pozivu za aukciju.
- (2) Vlada Republike Hrvatske propisat će osnovne elemente ponude banke i kriterije za dodjelu jamstvene kvote.

Članak 14.

- (1) Na jamstva dana temeljem ovoga Zakona plaćaju se naknade.
- (2) Vlada Republike Hrvatske, u skladu s pravilima koja uređuju državne potpore, propisat će vrste, visinu, način utvrđivanja i rokove plaćanja naknada koju plaćaju banke u ime korisnika kredita.
- (3) Naknade iz stavka 1. ovoga članka prihod su državnog proračuna.
- (4) HBOR može utvrditi naknadu za davanje jamstva, a koja ne može biti viša od stvarnih troškova davanja jamstva. Visinu naknade utvrđuje HBOR svojim aktima uz prethodnu suglasnost ministra financija. Ova naknada prihod je HBOR-a.

Članak 15.

- (1) HBOR na svojoj internetskoj stranici objavljuje poziv bankama na aukciju za jamstvene kvote, koji sadrži kriterije i uvjete te rok za podnošenje ponuda propisane ovim Zakonom i propisom donesenim na temelju ovoga Zakona.
- (2) Vlada Republike Hrvatske propisat će postupak ocjene zaprimljenih ponuda banaka, dodjeljivanje jamstvene kvote bankama, uvjete za sudjelovanje na aukcijama te kriterije i način davanja jamstva.

Članak 16.

- (1) HBOR je dužan izvješćivati Ministarstvo financija o danim jamstvima, naplaćenim jamstvima i povratu sredstava s osnova naplaćenih jamstava.
- (2) Vlada Republike propisat će način i rokove izvješćivanja Ministarstva financija.

Članak 17.

- (1) Ako je korisnik kredita nakon 1. siječnja 2008. primio potporu male vrijednosti za istu namjenu za koju se odobrava kredit, izračunata potpora sadržana u jamstvu će se umanjiti za iznos potpore male vrijednosti.
- (2) Jamstva prema ovom Zakonu, mogu se kumulirati s ostalim sukladnim državnim potporama, ali najviše do iznosa predviđenog za pojedinu kategoriju državne potpore sukladno pravilima o državnim potporama.

Članak 18.

- (1) Ugovori o jamstvu sklopljeni suprotno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenog na temelju ovoga Zakona ništetni su.
- (2) Ako su sredstva kredita u cijelosti ili djelomično korištena suprotno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenog na temelju ovoga Zakona u slučaju naplate jamstva, banka će na prvi poziv HBOR-a isplatiti sve iznose plaćene iz toga jamstva zajedno sa zateznim kamatama od dana naplate jamstva do dana povrata..

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 19.**

Vlada Republike Hrvatske uredit će pitanja iz članka 8. stavka 4., članka 13. stavka 2., članka 14. stavka 2., članka 15. stavka 2. i članka 16. stavka 2. ovoga Zakona u roku 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Odredbama ovoga članka uređuje se predmet i svrha Zakona.

Uz članak 2. i 3.

Budući se ovaj Zakon donosi kao mjera za prevladavanje teškoća u gospodarstvu sudjelovanjem Republike Hrvatske u pokriću dijela rizika kredita banaka, na jamstva dana prema ovom Zakonu primjenjuju se pravila koja uređuju državne potpore. Osim toga ugovori o jamstvu su obvezno pravne prirode te se na jamstva dana temeljem ovoga Zakona primjenjuje zakon koji uređuje obveze odnose ako ovim Zakon nije drugačije određeno.

Uz članak 4.

Odredbama ovoga članka definiraju se pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu.

Uz članak 5.

Jamstva se temeljem ovoga Zakona daju do zaključno 31. prosinca 2010. i nisu obuhvaćena iznosom državnih jamstava koji je utvrđen u zakonu koji uređuje izvršavanje državnog proračuna za 2010.

Uz članak 6.

Odredbom ovoga članka ovlašćuje se HBOR da u ime i za račun Republike Hrvatske provodi postupak davanja jamstava temeljem ovoga Zakona, postupak povrata sredstava s osnova naplaćenih jamstava te provodi nadzor namjenskog korištenja kredita za koji je dano jamstvo temeljem ovoga Zakona.

Uz članak 7. i 8.

Korisnici kredita jesu poduzetnici sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj. Krediti za koje dijelom jamči Republika Hrvatska, sukladno odredbama članka 8. Zakona namijenjeni su financiranju novih investicija i dovršavanju već započetih investicija, obrtnih sredstava i reprogramiranju kredita ugovorenih nakon 01. srpnja 2008. godine. Krediti se daju na rok od najmanje 3 godine do najviše 10 godina, a iznimno krediti za financiranje obrtnih sredstava mogu se dati i na rok kraći od 3 godine. Također daje se ovlast Vladi Republike Hrvatske da može propisati najviši udio kredita u jamstvenom fondu za navedene namjene.

Uz članak 9., 10 i 11.

Ovim odredbama propisuje se visina jamstva za pojedinačni kredit koja može iznositi najviše 50 posto iznosa glavnice kredita, ali ne više od 60 milijuna kuna. Iznimno, jamstvo za obveze korisnika kredita može se dati i u iznosu višem od 60 milijuna kuna, ali ne više od 50 posto iznosa glavnice kredita o čemu odlučuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija. Pri tome nominalni iznos danog jamstva smanjuje se razmjerno otplati glavnice kredita.

Jamstva prema ovom Zakonu ne daju se korisnicima kredita za kupnju poslovnog udjela ili dionica ili za otplatu postojećih kredita korištenih za navedene svrhe, zatim onim korisnicima koji nemaju uređen dug prema državi, te korisnicima kredita ako su zaključno s danom 30. lipnja 2008. bili gospodarski subjekti u teškoćama kako su definirani propisima o državnim potporama. Jamstva dana prema ovom Zakonu su neopoziva, bezuvjetna i plativa na prvi pisani poziv banke koja je dobila jamstvo, a po otkazu ugovora o kreditu.

Uz članak 12. i 13.

Ovim odredbama utvrđuje se visina jamstvenog fonda i način određivanja jamstvene kvote. Jamstveni fond iznosi 2 milijarde kuna. Visina jamstvene kvote za svaku banku određuje se nakon aukcije na temelju ponude banke u skladu s kriterijima koji će biti objavljeni u pozivu za aukciju, a Vlada Republike Hrvatske propisat će osnovne elemente ponude banke i kriterije za dodjelu jamstvene kvote.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisuje se plaćanje naknada, a vrste, visinu, način utvrđivanja i rokove plaćanja naknada koju plaćaju banke u ime korisnika kredita uređuje Vlada Republike Hrvatske, u skladu s pravilima koja uređuju državne potpore. Navedene naknade prihod su državnog proračuna. Također HBOR može utvrditi naknadu za davanje jamstva, a koja ne može biti viša od stvarnih troškova davanja jamstva. Visinu naknade utvrđuje HBOR svojim aktima uz prethodnu suglasnost ministra financija. Ova naknada prihod je HBOR-a.

Uz članak 15. i 16.

Ovim odredbama propisuju se obveze HBOR-u da na svojoj internetskoj stranici objavljuje poziv bankama na aukciju za jamstvene kvote, koji sadrži kriterije i uvjete te rok za podnošenje ponuda propisane ovim Zakonom i propisom donesenim na temelju ovoga Zakona. Također HBOR je dužan izvješćivati Ministarstvo financija o danim jamstvima, naplaćenim jamstvima i povratu sredstava s osnova naplaćenih jamstava.

Uz članak 17.

Ovim se člankom uređuje davanje jamstava sukladno pravilima o državnim potporama na način da će se korisniku kredita koji je nakon 1. siječnja 2008. primio potporu male vrijednosti za istu namjenu za koju se odobrava kredit, izračunata potpora sadržana u jamstvu umanjiti za iznos potpore male vrijednosti. Jamstva prema ovom Zakonu, mogu se kumulirati s ostalim sukladnim državnim potporama, ali najviše do iznosa predviđenog za pojedinu kategoriju državne potpore sukladno pravilima o državnim potporama.

Uz članak 18.

Ovim se odredbama propisuje da su ugovori o jamstvu sklopljeni suprotno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenog na temelju ovoga Zakona ništetni. Također se propisuje obveza banaka da će u slučajevima kada su sredstva kredita u cijelosti ili djelomično korištena suprotno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenog na temelju ovoga Zakona u slučaju naplate jamstva, na prvi poziv HBOR-a isplatiti sve iznose plaćene iz toga jamstva zajedno sa zateznim kamatama od dana naplate jamstva do dana povrata..

Uz članak 19. i 20.

Odredbama ovih članaka propisuje se rok za donošenje provedbenog propisa i dan stupanja na snagu ovoga Zakona.